

IZHAJA VSAKO
NEDELJO.Naročnina:
za celo leto D. 40,
za pol leta D. 20,
za četrt leta D. 10
V-Ameriko Dol. 3.

Inserati po tarifi.

KMEČKA MOČJ. Bela
uč.UREDNIŠTVO
in upravništvo v
MURSKI SOBOTI,
Slovenska ulica 251Rokopisi se ne
vračajo, nefranki-
rana pisma se ne
sprejemajo.

LETO I.

Gospodarski, narodni in kulturni tednik.

ŠTEV. 7.

Slovenci na Madjarskom.

Te dni bo kongres takozvanih narodnih manjšin, to je tistih narodov, šteri gučijo drugi jezik od državnoga. Tak je na Italjanskem mnogo Slovcov i Nemcov, na Nemškóm so Srbi i skoro v vsakšoj državi je narod, šteri je drugoga roda i pokolenja. Takši narod se zove narodna manjšina. Tak so v našoj državi Madjari, Nemci, Albanci in drugi. Tej narodi bodo poslali svoje zastopnike na skupno spravišče, kongres, kde se bodo posvetovali, kak bodo prišli do svojih pravic: da se bo v njúvom jeziki včilo v šolah, v cerkvi gučalo i v državnih uradih, da se bo spoštúvalo njúve šege i običaje, z ednov rečjov, da bodo meli v tújoj državi vednake pravice, kak v svojoj domovini.

Na sedanjem Madjarskem je ešče jako dosta drugih narodov. Je dosta jezer Hrvatov i Slovakov, ravnotak pa prebivle na Madjarskom ešče dosta jezer Slovcov. Mi najboljše znamo za one Slovence poleg Rabe, so pa túdi ešče prek Rabe, daleč gor do Blatnoga jezera čisti Slovenci. Istina, da so mlajše kotrige teh slovenskih družin že pomadjarjene, rajši gučijo madjarski, kak svoj materinski jezik, ali v družini molijo ešče izda Boga v materinom slovenskom jeziki. Lahko pravimo, da je Slovcov ešče izda več na Madjarskom, kak Maajarov pri nas.

Či gledamo zdaj, kakše pravice majo naši Slovenci na

Madjarskom, lahko pravimo, da nikših, ar se slovenski več ne včijo v šolah, tem menje sme što gučati slovenski v uradih, komaj v par cerkvah se moli in predga po slovenski.

Vsakši narod ma pravico do svojega jezika i šeg. V našoj državi mi lepo spoštújemo te pravice. Madjari majo pouk v njúvom maernom jeziki, pa túdi v uradih se njim ide na roko. Sploh naše oblasti jako spoštújejo narodne majnšinske pravice. I to je lepo. Vsakši pa zna, da naši Slovenci tam prek nemajo telko pravic, kak Madjari tú. Čisto pravično je po človeških in i božih zapovedih, da *naj majo naši Slovenci na Madjarskom telko pravic, kak Madjari pri nas.* Bratska ljúbezen pa zahtevle od nas, da se mi potegújemo za naše brate Slovence na Madjarskom i da jim kelko mogoče pomagamo do njúvih manjšinskih pravic. To bi posebno morali delati za to pozvani činitelji. Mi bomo pa večkrat disali od naših Slovcov na Madjarskom, da bomo tak bar v srci združeni vsi Slovenci tú i onstran Mure, tú i onstran severne državne meje prek slovenskoga Monoštra, prek naše sive Rabe. —

Što ljúbi svoj rod,
podpira „Kmečko moč“.

Skrb za dobre občinske ceste.

Če potújemo po Sloveniji in primerjamo ceste po bivšem Kranjskem in Štajerskem s cestami v našem Prekmurji se nehote pitamo, kak je mogoče, da so ceste onstran Múre toliko boljše od cest v Prekmurji. Vzrok je lahko najti. Prvič je gotovo, da so se občine pod bivšo Avstrijsko upravo dosta bolj brigale za ceste kakor pa občine, ki so živele pod Madžarsko upravo, drugič pa je bila nabava kamenja za posipanje cest (pred vsem na Kranjskem, kjer je dovolj gramoza) dosti lažje izvedljiva kakor v Prekmurji, kjer ni kamenja. Sicer se zadnja leta túdi v Prekmurji opaža, da so se začele posamezne občine v precejšnji meri zavedati svojih dolžnosti v tem pogledi, vendar pa še vse premalo, če se pomisli, da so dobre ceste res pravi blagoslov za občine. Kde pa leži prav za prav glavni vzrok slabih občinskih cest? Obče mnenje je, da so to kriva županstva, (Vsa čast nešternim županom!) Posamezni župani nimajo nobenega pravega razumevanja za občinske ceste na eni strani, a na drugi strani se bojijo zameriti tistim občanom, ki ne bi radi delali tlake na občinskih cestah. Tlaka na občinskih cestah v istini ni ravno prijetna, vendar pa jako potrebna, posebno pri današnjih prilikah, ko morajo gledati občine na to, da imajo čimmanj denarnih izdatkov. Pripomni se, da poprava občin-

skih cest z ljudskim delom (tla-ka) ni uvedena le v Prekmurju, nego, po celoj Sloveniji. Občinski uradi naj zato v tom tali ne bodo popustljivi i naj napnejo vse sile, da se občinske ceste zboljšajo. Gg. občinski predstojniki pa naj se drže pregovora: „Dobre prometne naprave, so ključ k blagostanji.“

PO DOMOVINI

Napadajo „Kmečko moč“. Od večih stranih smo dobili pisma, v šterih nam naši prijatelje naznanjajo, ka edna politična stranka na svojih shodih grdo napada naše novine. Dobili smo tudi že članke, v šterih naši prijatelje nastopajo proti tem napadom. Mi pa pravimo etak: Vsakša dobra stvar ma svoje neprijatele, vsakšo dobro stvar šinfajo i poštene ljudi blatijo. Mi smo že povedali, ka ne pripadamo k niednoj stranki i tudi smo povedali, ka v našem listi nega mesta kreganji, ar ščemo živeti z vsakšim dobrih odnošajih. Ne bomo zato pisali nikaj od tega, mirno bomo šli svojo pot naprej, štera je prava i po šteroj prinesemo našemi ljudstvi hasek. Šinfa i brbra i kritizira lahko vsakše dete, a delati je drugo. Naši prijatelje se naj pomirijo, naša volja i naša energija je tak močna, da takših neumnih napadov niti ne občutimo. Papir je pa dragi, da bi lahko pisali kašteč v našem listi. Vsi delajmo i s tem pokazimo, kak so oni smešni! Mi glasimo ljubezen i ne sovraštvo. Odpustimo njim, ar ne vejo, ka delajo!

Kobilje. Iz naše občine nas je več naročilo „Kmečko moč“, neštarni smo pa tudi zraven plačali potom poštne položnice, lista pa itak ne vdablamo redno do rok, nego smo zvedeli, da je list potom pošte nazaj bio poslani na upravništvo v Mursko Soboto. Kak je to mogoče? —

Prosimo, da nam list zraven pošlete!

Melinci. V sakšoj vesi je zagvišno več „Kmečke moči“ kak pri nas. Naša ves nikak nemesme zaostatati. Zato nam pošilajte na skupni naslov 25 kom., štere bom podpisani sam delio i raznašao med naše naročnike. — J.

Mala nedelja. Na angelsko nedelo, 4. septembra popoldnevi bo velka tombola v „Drūštvenom domi“ pri Maloj Nedeli. Glavni dobitki so: edna lepa krava, eden klafter drv, moški i ženski gvant, biciklin za deco, petrol, sol i vnogo drugoga. Po tomboli se začne velka ljudska veselica. Svira (igra) drūštvena godba.

Mūra je pri zadnjem dežji močno narasla i je napravila dosta škode na senožetih, štere poljala z blatnov vodov.

Gornja Bistrica. Na Velko mešo sta prinas nekšiva dva študenta mela nekši shod. Ne vemo, ka sta štela, ar sta gučala od vsega mogočega na syeti. Edino to smo si zapomnili, da so nove novine, po imeni „Kmečka moč“, štere se ne mešajo v politiko i zato najboljše novine za kmeta. Zato bodo naročili kmečko ešče drugi, šteri je dozdej nemajjo.

Hotiza. Pri nas je zdaj vse bolje mirno. Mamo počitnice. Gli zdaj pa se začne šola. Včasi bo več dela v drūštvenom življenji. No pa tudi zdaj mamo svoje veselje. Takše nam pripravi „Kmečka moč“, štero sta nam na Velko mešo ešče posebi priporočalo nekšiva dva gospoda.

Bratonci. Okoli 11. vöre po noči 19. toga meseca so obiskali našo občino imenitni gostje — tolovaji. Tej gospodje so odnesli vse piceke od Vöršavoga Andraša i izginili brez vsakšega sleda. Ali je to znano g. Oprešniki, komandiri žandarmerijske stanice v Beltincih?

Gančani. Na žalost moremo naznaniti, ka več ne vdablamo do rok „Kmečke moči“ čeravno je neso odpovedali. — Drugoč ne pošilajte na skupni naslov

takšemi človeki, šteroga je vtraga poštenu list okoli nositi, nego ga pošljite takšemi človeki v našo ves, šteri se ne boji trūda, širiti med lūstvom poštenu i hasnovito čtenje. Za tak veliko stvar mora biti mož na svojem mestu! — Od dnes naprej nam pošilajte 15 številka „Kmečke moči“ na moj naslov.

Ljutomer. Po vednem opazovanju „Kmečke moči“ opažam, da se iz vseh krajev oglašajo požrtvovalni rodoljubi, ki so se odločili, da širijo med narodom novo idejo ter podpirajo započeti prepotreben pokret, ki je zasnovan pod priljubljenim naslovom „Kmečka moč“. Na žalost se nas je oglasilo do sedaj zelo malo, dasi bi morali biti prvi, ki bi to pozdravili, podpirali i širili, ker je ta pokret tudi za naš Ljutomer in celo Mursko polje velike važnosti. Saj je to edini pokret, ki ne prizna Mure za mejó, temveč z vso vnemo dela na to, da bi se bratsko približali eden drugemu ter ustanovili enotno Veliko Mursko polje, — s središčam v Ljutomeru.

Ljutomerčan.

Veržej. Komaj enkrat je prišel tisti srečen čas, da so se v Prekmurju našli ljudje, ki so upali v tako kritičnem času nastopiti s tako lepo idejo, katera je veliko zanimanje zbudila po celem Štajerskem. Veliko število „Kmečke moči“ prihaja v naš trg, ki je takoj v začetku pokazal razumevanje za tako zvišeno stvar. Le naprej po začrtani poti, mi pa bomo širili „Kmečko moč“ od hiše do hiše. Poštenost more napredovati, pravica mora zmagati.

V kipeče vapno je spadnola 12 let stara Jeni Smolej iz Gamelj pri Ljubljani. Po celom teli se je jako spekla tak, da so jo morali včasi odpelati v bolnico. —

V Rimskih Toplicah pri Celji se je dne 11. toga meseca obeso Anton Feješ, doma iz Bačke, šteri je prišeo ta na počitek, Prle, kak je tak prsto-

volno šo v smrt, je vse svoje stvari lepo v red spravilo, napisal pisma ženi i prijatelom, plačal stanovanje, i obdaro slugo šteri so njemu prle dvorili. Vzeo si je živar je bio neozdravljivo betežen i tak ne mogeo več delati.

Ministrstvo prosvete je izdalo odlok, po šterom se ne smejo sprijeti na srednje šole učenci, ki so stari prek trinajst let.

Kak Mūra, tak tudi druge vode zahtevajo svoje žrtve. V Beogradi so dozday potegnoli iz Donave i Save skupno 68 vtoplencov.

Müha vmorila žensko. V Šoštanji je müha pičila žensko, štera je od toga dobila zastrupljenje krvi i vmrla v bolnici.

Mūra i naš promet prek nje. Za promet prek Müre nam služita le dva mosla: veržejski i srdiški, v razdalji okrog 30 km. Tu sta dve cesti, po šterih se lahko vrši vsakovrstni promet, indri pa je skoro vsešerom pot za promet prek Müre nesposobna. Kda je velka voda brod nemre voziti, kda je mala, brod pa nemre voziti. Pa, če brod ravno vozi, je pot do njega samo za pešce. Što bi šteo iti s kolami, si mora prle dobro premisliti ali bo šo ali ne. Promet prek Müre je vendar nepopisne važnosti. Zato bi dobro bilo, če bi se naši gospodarski i vsi drugi krogi malo pobrigali za to i bi omogočili redno vožnjo brodov i napravili poštene poti do brodov.

Drž. realna gimnazija v M. Soboti. Vpisovanje učencev v I. razred bo 1. sept., v II., III., IV. in VI. razred pa 2. septembra od 9—12. ure. Pri vpisu mora vsak učenec predložiti izpričevalo prejšnjega šolskega leta, za vpis v I. razred poleg toga še rojstni list. Učenci, ki bi hoteli nadaljevati študije v V. oziroma VII. razredu na tukajšnjem zavodu, naj pošljejo ozir. predložijo najkasneje do 3. septembra pismene izjave, potrjene od svojih starišev, da se bodo vpisali na tukajšnjem zavodu, ako bo minis-

trstvo prosvete tekom tekočega šolskega leta dovolilo otvoritev V. ozir. VII. razreda. Vsi ostali podatki so razvidni na uradni deski. Ravnateljstvo.

7 let star deček je spadno iz vlaka na gorenski železnici, kda je te najbolje vozo. Deček se je naslanjao na dveri, naednok se dveri odprejo in deček telebne ven. Na najvejšo čudo se njemu pa nikaj ne zgodilo.

Kačaka Hozlijeviča, šteri je pred leti pobegno v Albanijo i bio v albanskoj vojski major, je ubila naša orožniška patrola. Kačak Hozlijevič je vdaro s tretimi drugimi pajdaši v našo zemljo, da bi ropali. Orožniki so zasledili bando i med drugimi strelili tudi Hozlijeviča, za šteroga glavo je bilo razpisano 100 jезero dinarov.

V Maribori že dva tjedna strajkajo mizarski pomočniki, šteri zahtevajo vekšo plačo.

Po Slovenskih goricah i Mur. polji zadnje čase dosta kradne. Zday oropajo tu, zday tam kakšega kmeta ali trgovca. Kak se vidi, je na deli vekša tolvajska banda, štero zasledujejo orožniki.

Dva šinfara sta v preminočem tedni hodila od vasi do vasi šinfat „Kmečko moč“. Zamerili smo njima vsi i tudi Bogi ne je povoli tak grdo delo. Ar do zday ne smo znali, če sploh žive na sveti kakši list pod takšim naslovom, prosimo cenjeno uredništvo, da nam zraven vsem pošle, šteri smo podpisani v priloženom dopisi, da se prepričamo, kakša stvar more biti to i kak vö vidi. Tudi položnice priložite, da plačamo naročnino. Štef.

PO SVETI

Na Irskom je mro 105 let stari človek. Gda' je bio 100 let star, je bio ešče tak zdrav, da je lahko prek stolca skočo. Do svojega 80. leta je nikdar ne

pio čaja, pač pa je jako rad kadio.

V Berlini je 38 let star brivec zaklao svojo ženo z britvijov. Zakonca sta se oženila komaj pred pol letom i zday je že ženo doletela tak strašna smrt i to zato, ar je mož i v oči metala, ka poleg nje ima tudi druge.

POLITICNE NOVOSTI

DOMAČE.

Do volitev nas ločita komaj dva tjedna, zato je agitacija postanola bole živa zadnje dneve. Kak se čuje, se vse stranke pripravljajo na zadnje dneve, čisto pred volitvami. Mir, šteri vlada, da dosta misliti. Inda, kakši shodi, kakšni dirindaj, vse je samo politiziralo! Glavni vzrok tomi je, da stranke i kandidatje nemajo kaj pokazati, nemajo več s čim agitirati, ljudje pa so postali malo pametnejši i ne letijo radi za nednim kandidatom.

V našoj oblasti so postavlene te liste: Prva je SLS. dr. Korošca, druga Radičova, tretja demokratska dr. Pivka. Nadale sledijo nemška, socialistične, radikalna i Zagorskoga. Škrinjic je tak menje, kak ova leta. Mi pravimo, da bi bilo lahko ešče menje, da tri-štiri.

Kak izpadnejo volitve, se že dnes dosta guči. Štošteč dobi prekmurske kroglice, zavüpanje našega ljudstva, te naj dela, da za naše ljudstvo tudi kaj napravi! Mi samo pravimo, da je žalostno, da nas naši poslanci i kandidatje obiščejo, kda je gostüvanje — volitve, inda pa nikomi glasa ne čüjemo.

Kelko škrinjic bo? Slovenija se deli v tri volilna okrožja i to: mariborsko, ljubljansko i i Ljubljana varaš. Rok za vlaganje kandidatnih list za prišestne volitve je mino i zday se zna kelko bo škrinjic. V našem, mariborskem okrožji je osem škrinjic i te so po vrsti: SLS dr.

Korošca, Radičova, demokratska dr. Pivka, nemška, radikalna, socijalistična, komunistična i viteza Zagorskoga. V Ljubljanskem okrožju je pet škrinjic i to: radičovska, SLS, demokratska, socijalistična i komunistična. Ljubljana mesto ima samo štiri škrinjic i to: SLS, demokratsko, socijalistično i komunistično. — V celoj državi je vloženih 457 kandidatnih list s več jezeri kandidati, a poslancov se voli samo 315. Tak bodo vnogi pa skuzno gledali i se čemerili po 11. septembri.

V vladi se nekaj žmetno razmijo. Kak novine pišejo, pridejo den na den kakše stvari, štere povzročajo svajo med vladnimi strankami. Ta vlada bo najbrž ostala samo do volitev. — Med predsednikom vlade g. Vukičevićom i g. dr. Korošcom je sklenjena pogodba, po šteroj se slov. ljudska stranka po volitvah združi z radikalnov strankov. — Zavolo volitev vse delo počivle. Vsi ministri so na agitaciji. Tak je dosta zlatoga časa zgublenoga i delo stoji.

SVETOVNE.

Med nami i Bolgarijov se pripravlja pogodba za kak najbole tesno zvezo i prijateljstvo. Zavolo toga se je razčemerila Italija, štere novine pa besno napadajo našo državo. To je vse zavolo straha pred nami.

Med našov državov i Nemčijov se je sklenola trgovinska pogodba.

Na Grškom je vlada odstopila.

Iz društva narodov je izstopo francoski delegat, šteri je svoj odstop opravičo stem, ka društvo narodov ne dela tak kak bi moralo i kak je njegov cio. Njegov odstop je zbuđo veliko zanimanje v svetovnoj politici. — Društvo narodov bo imelo svoje zasedanje v jesen. Kak se pa vidi iz programa zasedanja, se ne bo včिनolo pa nikaj važnejšega. Zavolo toga je veliko nezadovoljstvo pri nešternih državah, posebno pri manjših, ar je to najvažnejše društvo odvisno od velesil i manjše države ne vpošteva.

Na Portugalskom je izbruhnila revolucija, štero podpirajo vojaški krogi. Po nešternih glaseh

se je vladi posrečilo revolucijo zadušiti, drugi glasi pa pravijo, ka je vlada odstopila.

V Albaniji so talijanski fašisti začel iutsanavljati fašistična društva, kakša so v Italiji.

Delo Rothemerea za revizijo trianonske pogodbe je popolnoma neuspelo. Sami Angleži so proti njemu. Zdaj že tudi na Madžarskom vidijo, da se ne smejo preveč zavupati i prenageliti. Mala antanta je že dnes tak močna, da že vsakši išče raj z njov zveze, kak pa svajo.

Med Francoskov i Nemčijov, — med tema nekdanjima sovražnicama — je sklenjena trgovinska pogodba. — Tak je sklenjena trgovinska pogodba med Čehoslovaškov i Madžarskov.

POUČNO

Domača vzgoja.

Obleka deteta naj bo preprosta in lahko snažljiva. Pri dитеčih oblekah se nesmi vpoštevati moda. Skrbno naj izbere mati

Priličen Francek.

Kak vüpaš ti v mojen logi hoditi? Zdaj je konec tvojega življenja?

Priličen Francek pa njemu lepo, prijazno pravi, naj si vsede kcoj k ognji, zato, ka bo dosta lepše, či ta oba slanino pekla. Vse zaman; pozoj si nikaj ne da dopovedati, nego ves razkačeni k Franceki skoči i zarjovi:

Bom ti že spekeo slanino — i je že zevno, požrešen pozoj.

Da je Francek opazo, da se pozoj nešče z njim špilati, ga je to tak svadilo, da je s palicov včesno po pozoji, kak je dugi bio, da je zraven vseh štirinajset glav naednok dol spadnolo. Zraven je začno iskati po glavaj, misleč sam pri sebi, kapa či tu kaj najde. Pa resan; najšeo je eden srebrni ključ.

To je gvüšno ključ od kakšega srebrnoga grada, si je pogučavao

Francek, zato se je odločo, da ga poišče,

Ide i potüje duge poti i naenkrat zapazi, da stoji že pred gradom. Ključ vzame naprej i ga proba. Ključ je pasao, zato je z velikim veseljom odpro lepe srebrne vrata i stopo v grad. Od dver se zraven napotio notri v grajske hiše, šterih se je ne mogeo nagledati, tak so bile lepe. V ednoj hiši je najšeo srebrni sto, na stoli pa kak mesec sveteo srebrni cmer, šteroga si je gizdavo vtekno za krščak. Najraj bi ostao v tistih krasnih hišah, ali radovednost ga je vlekla dale i dale, tak se je napoto na dvor, gde je najšo eden znameniti stüdenec. Pogledne notri i vidi, da je v stüdenci eden lepi mladi konj, šteri se je zraven oglaso, da je overao Franceka:

Bog te prineseo, Priličen Francek, dragi moj rešiteo. Prosim te vdari po

meni s tvojov čüdodelnov palicov, ne bo ti žao.

Francek je bogo toga konjička i poslühno njegovo prošnjo i se ga je dotekno s palicov, nato pa je konj kak blisk skočo vö stüdenca i pravo Franceki:

To maš eden srebrni kantar; kdakoli bi me nücao, samo ga stepi, zraven bom poleg tebe stao. Zdaj pa idi k dvorskomi saboli, pa si daj pri njem zašiti srebrni gvant, šteri pa more taki biti, da ga lahko spraviš v orehovo lüpanjo i meni v vüho skriješ.

Srečen Francek je vse rad včino, ka njemu je konj zapovedao, Kda je svoje delo dokončao, je odišeo v svinjski hlev, gde je najšeo sto svinj s pasterom, štere je zraven vö püsto, pasteri pa je nagrabo edno vrečo penez i njemu pravo naj ide po svejti, kam do ga oči pelale. Sam si je pa vküper spravo svinje i večer jih je tristo gnao proti domi.

obleko diteti. Diteče obleke, či so preveč obložene z čipkami i so jako kričeče barve, niso okusne. Ne kúpüjmo dosta oblek diteti, ar dete hitro preraste.

Či je več dece, je primerno vse v enakov oblekov oblačiti, ar iz toga vidi dete, da so vsi vednaki v očeh starišov i da se stariši za vsa enako brigajo.

Ne je primerno pred decov preveč hvaliti detečo obleko, pa pa tudi ne obleke drugih, starijših ljudih.

Dete moremo navčiti paziti na obleko, či smo ga navčili, smo ga obenem navčili tudi šparati.

Gibanje.

Velik činitelj pri krepitvi tela je zadostno gibanje. Zato moramo dati diteti vsak prilika, ki se ponüja za to. Že v prvi dobi moremo paziti na to, da neovira nič prostega gibanja. Jako moremo paziti na to, da preveč ne preobremenimo delo kosti in mišic. Nesmimo prezgodaj (prerano) včiti dete sideti, stati ali hoditi. Dete napravi vse to samo ob sebi v pravom časi,

gda ma za to že zadosta moči. V starosti 2—3 leta se združ i z gibanjem igranjem, ki tudi krep i telo diteta (tekanje, skok itd.). V starosti 6. leta se že lahko uč i dete plavati, kakor tudi že lahko telovadi, a to sistematično; proste vaje in lažje vaje na orodju.

(Dalje prih.)

Samostalni ljudje so kakor planeti z lastno svetlobo.

Samo oni, šteri požrtvovalno delajo, znajo kaj je samozavüpanje.

Samozavüpanje je velika človeška vrlina.

ZDRAVSTVO

Če se je što zastrupo (zagiftav) tak, da je kaj takšega požro ali pojo kak na priliko mišnico, žveplo, lüg i. t. d., se mora človeka najprle pripraviti, da bo vün metao. Sčēgečemo ga po grlu i njemi hitro dajmo piti dosta mlačnoga mleka ali žajfnice.

Če smo pojeli kakšo strupeno (čemerno) rastlino, sadje ali travo, moramo ravnotak napraviti z njim, da bo vün metao,

nato njemi pa dajmo piti čaj iz hrastove ali vrbove skorje ali pa močno čarno kavo, na glavo pa njemi naj devlejo jako mrzli, najbolje ešče ledeni obkladki.

Če človeka vje kakšna strupena živa, kak kača, osa ali se nabodnemo i se nam začne čemeriti, trebe ober rane močno zvezati, da nemre krv kcoj, nato pa čemer vün pocecamo, potem rano z nožom ali ključom vün zažgemo. Na glavo se naj devlejo jako mrzli (ledeni) obkladki, piti njemi pa damo čarno kavo ali vino.

Pri vseh zastrupljenjih pa je najbolje včasi potem poslati po zdravnika.

„Koprive“.

Petnajstoga avgusta
Je vidla Múra bistra:
Priplavala z bregov sta
Dva prav lončena piskra.
Bistričanec.

Politiko trosila sta
Pri nas dve glavi brihtni,
Naskori pa spoznali smo
Da sta dve prazni tikvi.
Hotižanec.

Krao je že ves nestrpen čakao pri vrataj na svojega Franceka. Kda se je Francek približevao, je krao začno svinje šteti i neje mogeo vörvati sam sebi, da bi Francek pa sto svinj gor najšeo.

No, Francek, — pravi krao — priznam ti, da šče takšega pastera nesam meo nikdar — zato ti dovolim, da boš dnes z mojimi vitezi večerjao.

Ne bom jaz z vitezi večerjao — se je izgovarjao Francek. Meni mojo večerjo vödajte, kak je to bila navada.

Či ti tak ščeš, pa naj bo — je pravo krao. Vzemi si, pa večerjaj ekstra, kak ti je drago.

Francek se je strani potegno i začno večerjati. Naednok pa se njemi s prijaznim obrazom približa srednja kralavska gospodična i ga prosí, naj njoj da te lepi cmer, šteri se njem tak sveti od krščaka.

Ne dam nikomi — se je obregno

Francek. Što šče meti tak lepi cmer, naj si ga küpi.

Kralavska gospodična je ne mogla mirovna biti zavolo toga lepoga cmera, šteroga bi na vsak način rada dobila, zato se njemi je začnola prilizavati, kak majo vse dekile navado, da bi rade kaj dosegnole . . . Tak dugo se je okoli njega šmuckala, ka je nazadnje ubogi Francek prišeo v zadrego i kda se več neje znao vögučati, je te lepi cmer njej dao. Frajlica je vse skakala od velkoga veselja, da je v roke dobila tak lepo stvar, štera nanč na kralevskom dvor i ne raste. Cmer si je na prsi pripičila i hodila sem pa tam po gredi, kak če bi vse njeno bilo. Tisti den ne je bila lačna, ne žedna, samo si je spevala celi, dragi den. V noči neje mogla zaspati, ar njoj je samo te lepi cmer bio v glavi.

Na drugi den je Francek zaran

stano, vö spüsto svinje i je gnao na pašo. Pred odhodom pa njemi je krao ostro prepovedo, da pod nikšimi pogoji nesmi gnati v zlati log, ar potem nebo več njega, niti svinj.

No, bom že vido, si je pogučavao Prilichen Francek i se je zraven napoto v zlati log. Svinje je stira, po logi na pašo, on pa si je začno veje brati, da bi ogenj zaküro. Komaj je začno svoje delo i že se čüje veliko grmlenje, sikanje i praščanje, da se celi log troso. Zato se obrača i gleda na vse strani, ka more to biti i glej — opazi ka se proti njemi bliža štiridvajsetiglavi pozoj, ki ga je zraven šteo razčesnoti. Kda je Francek v pamet vzeo, kaš misli pozoj, je hitro zdigno čüdodelno palcico, šterov je na mah pobio velikana, pri šterom je najšeo zlati klüč i si ga djao v žep. Zdaj več neje bio miren, ar si je mislo, či sam najšeo zlati klüč, te moram najti tudi zlati grad,

Pisma „Kmečki moči“.

Gospod urednik! Zdravje se nam, dasi počasi, vrača. Sedaj že, lahko trdim, so nehali najhujši napadi in ponehava tudi vročica. Namreč pri tistih, ki smo „Kmečko moč“ poznali tako, kakoršne je. Ni pa tako pri onih, ki so male vere in jim je strah pred „Kmečko močjo“ zlezal v kri, meso in kosti. Pri njih bolezen razsaja s polno paro in meni jih je žal. Tudi v njih taboru so trezni in pametni, ki dokazujejo resnico, tišijo in mirijo, pa je njih trud zaman. Strah je strah in straši! Pa pravijo: konkurenca! In zopet jih preleti strah. Potem pa si vsi skupaj priznajo tako na tihem: pa boljše je, ko naše! Za sveta nehesa! Ali ni potem strah upravičen?!

Dva gardista po Dolinskem dva po Goričkom nosita smrt „Kmečki moči“. To pošast je treba ubiti in strah bo minul. „Kmečka moč“ je več ko volilne kroglice, saj na shodih ubijajo „Kmečko moč“. In kmetje strme.

Pa to mi pravijo, da ste pri „Kmečki moči“ vsi mladiči. Jaz se pri tem razveselim in rečem, da je potem vse prav imenitno in občudovanja vredno; vse delo je potem takem sveže dobro, mlado okusno, ko mlada pečenka! Glejte, vsi tega ne morejo prenesti, da se kar tako meni nič tebi pojavite na svetu z listom in še dovoljenja ne prosite. In še učiti hočete! To je drznost, vi pa učiti?! Delajte tako, kot delajo drugi: jejti, pijte, zabavčez vse, kritizirajte vse, ljudstvu kažite fige v žepu in s tem boste največ koristili ljudstvu!

Toraj nikar konkurence in rečite, da nočete učiti; to da je le za šalo! Bo odleglo.

To pa to! Ono o obletnici pa ste pokazali. Noben časopis se ni spomnil te važne obletnice. Pa saj vemo kako je, danes ni časa za take „malenkosti“ kakor so obletnice, saj vendar stojimo pred volitvami. Pa zamerili bi nekateri . . . Danes so kroglice

vse, kaj tista osvobojenja in slično o čem piše „Kmečka moč“, to so stvari za „mladiče“. Pa naj vam odkrito povem: delovalo in učinkovalo je. Na eni strani navdušenje, na drugi začudenje in na tretji pa malo sramu. „Kmečka moč“ je svoje storila in zopet pridobila prijateljev.

Vzemimo vsi popolnoma resno „prišleki“ in „domaćini“ ne bi bilo skrajno potrebno, nad vse koristno in pametno, da „Kmečko moč“ podpremo? Malo mislimo! — —

SMESNICE

V GOSTILNI.

Gostilničar: Dober dan g. Erjavc, kje pa ste se tako dolgo zadržali?

Gost: Po obedu sem se malo vlegel in zvel v roke — „Kmečko moč“, ki pa me je vsled svoje velike moči uspavala.

Gostilničar: Vrček pive, kaj ne? Gos: Da, toda brez šimija s kmečko močjo!

Gostilničar: Saj pivo in šimi - voda nimata nič skupnega;

Gost: O da; Pri nas je vse mogoče in skrajni čas, da poseže „Kmečka moč“ tudi tu sem, da odpravi šimi pivo in prične s točenjem pravega piva.

* * *

DOBER ZAČETEK.

Trgovski potnik (agent) Buča se je vrnil iz svojega prvega poslovnega potovanja domo.

Kaj ste prodali? ga vpraša radovedno šef.

Prodal sem svojo uro — odgovori žalostno Buča. — Potni stroški so bili namreč prenzko zaračunjeni.

* * *

PRED ŠOLO.

Šolski nadzornik pravi učitelji; „Vi ste obtoženi, da nikdar ne molite pred šolo.

Vučiteo se opraviči; „Istina; nikdar pred šolov, nego v šolij“

K sreči!

Za srečo je stvorjeno naše srce.

Vsak je sam svoje sreče kovač.

I. Zdravje.

Pravili smo, da je zdravje fundament celoga našega življenja, je začetek i konec vsega dela.

Skrbeti za zdravje je dužnost proti Bogi, dužnost proti domovini, je pa največja dužnost proti nam samim.

Nega pa mogoče stvari na sveti, na štero bi človek tak lahko pozabo, kak na to svojo dužnost. Da je človek betežen, te se joče, te si tere glavo, zakaj je ne zdrav. V betegi iščemo vsefele vraštva, domača i po apotekah, bežimo k doktorji, lečemo okoli domačih zdravnikov, dostokrat iščemo pomoči celo v comprnijah in šatringah. Zapravlammo peneze, včasi celo verstvo, vse, ka smo si leta i leta vkup prišparali, samo, da bi dobili nazaj zdravje, tisto zdravje, štero smo mogoče zgubili po svojoj krivdi.

Istina je, da si moramo iskati pomoči v betegi, moramo gledati, da ozdravimo, moramo iti k zdravnikji, če vidimo, da je beteg velki i nevaren. Ali ešče vekša naša dužnost je paziti na zdravje te, kda smo ešče ne betežni; čuvati se, da ne postanemo betežni. Jezero pa jezero je priložnosti, da zgubimo zdravje po svojoj krivdi, pa tudi jezero i jezero je pomoči, da se lahko očuvamo vsega škodljivoga za zdravje.

Čudno je to, da človek ma pamet, pa si je itak dostokrat sam kriv svoje nesreče, čiravno njemi pamet pravi, da je to nevarno za njegovo zdravje i življenje. Človek je dostokrat bolje nespameten od živine. Glejmo samo živali. Štera živao bo jela ali pila tisto, ka njoj je na škodo? Niti prek reda ne je živao. Pa tudi v betegi se živao dostokrat — bi pravili — pametno

obnaša — Kak dosta leži bi se pa človek ogibao i ogno betega, človek šteri ma pamet, bi njemi v vsakšem slučaji posebi pravo: To delaj, ar je dobro; ovoga ne delaj, ar škodi zdravji. Kelkokrat se zgodi, da kakši človek zbeteža i vsi znamo za to, za vzrok, zakaj je obetežao. Pa itak mogoče se že na drugi den podamo v ravnótakšo nevarnost. Kelkokrat pa mamó priliko čteti po knjigah i novinah, kak se je zgodo kakši beteg, pa nam te knjige i novine včasi tūdi povejo, zakaj se je zgodo i kak se pripeto. Človek, ki ma pamet, bi mogoé včasi zapomniti si to i se ogibati vsakše takše prilike. Vsakša prilika najme, štera je vzrok kakšemi betegi za kakšega človeka, je navadno tūdi vzrok tisti beteg tūdi za druge ljūdi, za vse nas, za vsakšega človeka. Čiravno pa se pri vsakšem človeki v istoj nevarnosti ne pokaže včasi bolezen, je itak vržena že klica, je posejano že seme bolezní, štere prle ali sledkar vōvdari. Tak se navadno že te čednimo, gda je že prekesno. — Zato pri vsakšem deli i pri vsakšoj priliki vzamimo pamet naprej i se pitajmo: je-li ne to na škodo mojemi zdravji?

GOSPODARSTVO

Letina v našoj državi je bila na splošno zadovoljiva. Le nešterni špekulantje so raznašali neistinske stvari, da je letina izpadla slabo. (Pri nas je v istini.) Trgovska zbornica v Beogradi je

zaposila ministra za trgovino, da naj ukine carino na uvoz žita. Minister je pa to prošnjo odklono i pravi, da se je pride-lalo dosta pšenice i kukorica lepo kaže, zato se lahko potrebna količina kŭpi doma.

Trgovinska pogodba se je podpisala med nami i Nemčijov, kak poročamo že na drugom mestu. Pogodba je za obe stran-ki dobra. Mi bomo odavali Nemčiji: vsevrstno živino živo i mrtvo, perutnino, belice, les i druge gospodarske stvari. Kŭpŭvali bomo v Nemčiji razne stroje, olja, oblačila, zdravilo i sploh stvari, štere doma nemremo izdelovati v zadostnoj količini. Carina je razmeroma znižana. Ta pogodba sigurno dosta pripomore k zboljšani gospodarskoga položaja. Za nas je pomena, da bo naše blago šlo (živina, jajca) v Nemčijo i bo melo ceno i od tam dobimo stvari, štere moramo kŭpŭvati (obleko, zdravila) po nižjoj ceni.

CENE

Penezi :

1 dolar	Din. 56·15
1 av. šiling	" 8·—
1 čehosl. krona	" 1·67
1 nemška marka	" 13·50
1 francuski frank	" 2·20
1 švicarski frank	" 10·93
1 italjanska lira	" 3·08
1 madž. pengő	" 9·90
Državho 7% investicijsko posojilo	Din 84·50
Državna renta za ratno šteto	Din 346·—

Blago :

Pšenica nova	Din 305—	—
Oves novi	" 250—	—
Kuruza stara	" 270—	—
Pšeno	" 6—	—
Jaboka	kg "	2—

KALENDAR.

AVGUST

Ponedlek	29	Obgl. sv. Ivana Krs.
Torek	30	Sv. Roza Lim. dev.
Sreda	31	Sv. Rajmund, muč.

SEPTEMBER

Četrtek	1	Marija toľžn.
Petek	2	† Štefan kralj.
Sobota	3	Evfenija
Nedela	4	Angelska 13. po Ris.

Mesec avgust ma 31 dni. V tom meseci se skrači den za 1 vŭro i 34 minute.

Mesec september ma 30 dni V tom meseci se den skrči za 1 vŭro i 40 minut.

Prvi krajec meseca je ob 11. vŭri i 45. minutah.

Pravijo, da bo šo dež.

Kaše vreme prvi den kane, Rado ves mesec tako ostane.

Senja :

Dolnja Lendava 29. avgusta, ker je 28. nedelja. — Sv. Tomaž istega dne — Prosenjakovci 2. septembra. — Sv. Bolfenk istega dne.

Proščenja :

Na angelsko nedelo, 4. sept. je proščenja v Dol. Lendavi, v Bogojini in v Globokoj grabi v Medjimurji

Vsi glavni dobitki, ki so bili do sedaj označeni, se dobijo po 3 dinare dne 4. septembra popoldne na Sokolski

v parku grofa Saporija

TOMBOLI

V MURSKI SOBOTI

CENE OGLASOV:

V oglasnem oddelku stanejo oglasi 1 Din, med tekstom 1.50 Din in „poslano“ 2 Din za vsaki cm². Popusta se da pri 3-5 kratnem oglaševanju 15%, nad 5 krat pa 25%.
Cene malim oglasom 10 Din.

Glasi uredništva:

Šče itak se zgodi, da me stranke iščejo na mojem bivšem domi v Bratoncih. Zatogavolo naznanjam vsakom, da se za staonō nahajam v Murskoj Soboti, Slovenska ul. 251. V kakšojšte zadevi bi me sto iskao me najleži najde ete dneve: v ponedelek, sredo i petek od 9 do 12. vōre

dopoldne. — Gospode širitele „Kmečke moči“ prosimo, da šče te teden poberejo naročnino, stero nam naj z blokami vred zraven notri pošlejo. — Čūdno se nam vidi, da kak je to mogoče, da so ništerni plačali list naprej, mi ga pa po pošti nazaj dobimo. — Nikomi ne bi radi krūha vzeli, zato obzadnjim prosimo vse -- tozadevne gospode, da redno vr-

šijo svojo službo, ar bomo ovači prisiljeni včiniti pri oblasti potrebne korake. -- Vse one, šteri sedaj naročajo, prosimo, da nam jasno označijo, štere številke njim naj pošlemo. -- Vseh številk itak nemamo v zalogi, ker so nam sfalile.

M. H. BODISLAVCI. Dogovorjeno čimprej pošli. -- Kaj je s prilogo šte. 2? -- Pripravi v najkrajšem časi vse ... za -- odhod!

OBRTNA BANKA

podružnica v LJUTOMERU

TELEFON
ŠTEV. 2

Centrala v Ljubljani

TELEFON
ŠTEV. 2.

kupujemo srebrne krone, goldinarje, zlatnike in vse druge valute po najvišji dnevni ceni. Stavite ponudbo z navedbo količine. Izvršujemo vse bančne posle 00000000 najkulantneje. 00000000

V zalogi

so v Tiskarni Panoniji

LOVSKI IN RIBIŠKI ZAKON

za Prekmurje in Medjimurje

nevezan 22 Din

vezan 30 Din

NOVI IMENIK OBČIN V
PREKMURJU

sestavil srezki poglavar Lipovšek

Cena 12 Din

Krstni, poročni, domovinski listi, zadolžnice, potrdila, smrtovnice i. t. d.

PREPRODAJALCEM POPUST!

TISKARNA
Murska Sobotaizvršuje vsa tiskarska
dela solidno in točnoPANONIJA
Šolska ul. št. 241izdelujejo se vsa knji-
goveška dela najlepše